

ਪੰਜਾਬ ਸੀਰੀਜ਼

ਪੱਤਰ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ

ਭੰਡਾਰੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੀ.ਜੇ. ਅਤੇ ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ, ਜੇ.

ਫਰਮ ਪਹਾੜੀਆ ਮਲ-ਰਾਮ ਸਹਾਈ, ਬਚਾਓ ਪੱਖ- ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਬਿਰਧੀ ਚੰਦ ਜੈਨ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰ, ਮੁਦਈ- ਜਵਾਬਦੇਹ

ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੰ. 16 ਆਫ 1952।

1956

4 ਜਨਵਰੀ-

ਮਾਲ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਐਕਟ (1930 ਦਾ III) - ਸੈਕਸ਼ਨ 23 ਅਤੇ 25- ਮਾਲ ਦੀ ਵਿਕਰੀ-ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੁਆਰਾ ਖਰੀਦਦਾਰ-ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਮਾਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਅਤੇ ਕਨਸਾਈਨਰ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਸੀਦ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕੀਮਤ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਅਤੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ - ਖਰੀਦਦਾਰ ਕੀਮਤ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮਾਲ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਗੁਆਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਮਾਲ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਭਾਵੇਂ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ- ਖਰੀਦਦਾਰ, ਕੀ ਮਾਲ ਦੀ ਕੀਮਤ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਲ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮਾਲ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਗੋਦਾਮ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਖਰੀਦਦਾਰ ਤੋਂ ਉਸਦੀ ਕੀਮਤ ਵਸੂਲਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਸੀ।

ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਅਧੀਨ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਅਪੀਲ, ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਕਪੂਰ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਤੋਂ, ਮਿਤੀ 17 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1952, ਸ਼ਰੀ ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ, ਦੂਜੇ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਦਿੱਲੀ, ਮਿਤੀ 31, ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਂਦੇ ਹੋਏ। ਜੁਲਾਈ, 1950, ਜਿਸ ਨੇ ਉਪ-ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ।

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

ਆਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਦਿੱਲੀ, ਮਿਤੀ 14 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1949, ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਘਟਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਚੁੱਕਣ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

ਐਚ ਐਲ ਸਰੀਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ।

D. N. AWASTY, ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ, ਜੇ. ਇਹ ਸਿੰਗਲ ਬੈਂਚ ਵਿੱਚ ਬੈਠੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10, ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਅਪੀਲ ਉੱਠੀ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹਨ। ਫਰਮ ਪਹਾੜੀਆ ਮਲ-ਰਾਮ ਸਹਾਏ, ਜਲੰਧਰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਕਾਗਜ਼ ਵਪਾਰੀ, 26x28 31 ਪੌਡ ਦੇ "ਅਹਿਮਦਾਬਾਦੀ ਵਲੈਤੀ" ਵਾਈਟ ਪੇਪਰ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਗੰਢਾਂ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ।

28x34 8816 'ਤੇ ਰੀ. 17 ਜੂਨ, 1947 ਨੂੰ 0-14-1 ਪ੍ਰਤੀ ਪੌਡ। ਮਾਲ ਦਿੱਲੀ ਗੋਦਾਮ ਤੋਂ ਡਿਲੀਵਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਇਹ ਸਮਝੌਤਾ ਮੁਦਈ ਦੀ ਫਰਮ ਬਿਰਧੀ ਚੰਦ ਜੈਨ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼, ਪੇਪਰ ਮਰਚੈਂਟਸ, ਦਿੱਲੀ ਦੀਆਂ ਖਾਤਾ ਬੁੱਕਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੇ *ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ 26x28 ਦਾ ਪੇਪਰ ਸਟਾਕ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ ਅਤੇ 23 ਜੁਲਾਈ, 1947 ਨੂੰ, ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੇ 28x34 ਬੈਕ ਲਿਖ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ 68 ਆਈਬੀਐਸ ਦਾ ਪੇਪਰ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸਹੀ ਸ਼ਬਦ ਸਨ "ਵੇਹੀ ਤੇਨ ਗੰਥੋ ਰਾਵਣਾ ਕਰ ਦੇਵੇਨ" (ਉਹ ਤਿੰਨ ਗੱਠਾਂ ਭੇਜੋ)। ਫਿਰ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੁਝ ਪੱਤਰ ਵਿਹਾਰ ਹੋਇਆ ਕਿ ਕੀ ਮਾਲ ਰੇਲਗੱਡੀ ਰਾਹੀਂ ਜਾਂ ਸੜਕ ਰਾਹੀਂ ਇੱਕ ਲਾਰੀ ਰਾਹੀਂ ਜਲੰਧਰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਆਖਰਕਾਰ 31 ਜੁਲਾਈ, 1947 ਨੂੰ, ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਮਾਲ ਰੇਲਗੱਡੀ ਰਾਹੀਂ ਭੇਜਣ। ਸੰਭਵ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਾਰੀ ਰਾਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਮਾਲ 8 ਅਗਸਤ, 1947 ਨੂੰ, ਪਰਭਾਤ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕੰਪਨੀ, ਲਿਮਟਿਡ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਰਸੀਦ ਦੇ ਤਹਿਤ ਲਾਰੀ ਰਾਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਭੇਜਣ ਵਾਲਾ ਅਤੇ ਭੇਜਣ ਵਾਲਾ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਮਾਲ ਦੇ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਸਨ। ਨੂੰ ਚਲਾਨ ਆਦਿ ਸਮੇਤ ਰਸੀਦ ਭੇਜੀ ਗਈ

ਇਸ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਡਿਲੀਵਰੀ ਲੈਣ ਲਈ ਅਤੇ ਡੈਬਿਟ ਵੀ- ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ, ਚਲਾਨ। ਬੈਂਕ ਨੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਫਰਮ ਪਹਾੜੀਆ ਪੰਜਾਬ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ, ਜਲੰਧਰ, ਮਾਲ-ਰਾਮ ਬਨਾਮ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕਿ ਮਾਲ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਰਸੀਦ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਉਸੇ ਦਿਨ ਵੇਚਣ ਵਾਲੀ ਫਰਮ ਨੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮਾਲ ਨੇ ਪਹਾੜੀਆ ਮਲ-ਰਾਮ ਸਹਾਏ ਦੀ ਰਕਮ ਨਾਲ ਖਰੀਦ ਫਰਮ ਦੇ ਖਾਤੇ ਨੂੰ ਐਡ ਕੀਤਾ ਹੈ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮਾਲ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਰਸੀਦ ਦੀ ਡਿਲੀਵਰੀ ਲੈਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਉਹ ਮਾਲ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਸਨ। ਅਜਿਹਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਖਰਕਾਰ ਮਾਲ ਗੁਆਚ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਕੁਝ ਪੱਤਰ ਵਿਹਾਰ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਆਖਰਕਾਰ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਬਿਰਧੀ ਚੰਦ ਜੈਨ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼, ਪੇਪਰ ਮਰਚੈਂਟਸ, ਦਿੱਲੀ ਦੁਆਰਾ 10,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। 1,497-12-6 ਮਾਲ ਦੀ ਕੀਮਤ ਅਤੇ ਹੋਰ ਫੁਟਕਲ ਖਰਚਿਆਂ ਵਜੋਂ। ਖਰੀਦ ਫਰਮ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲੜਿਆ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮੁੱਖ ਮੁਕਾਬਲਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਮਾਲ ਵਿਚਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਉਹ ਗੁਆਚ ਗਈ ਸੀ, ਉਹ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨਾਲ ਸੀ। ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਐਡੀਸ਼ਨਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਦਿੱਲੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਾਲ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵੇਚਣ ਵਾਲੀ ਫਰਮ ਕੋਲ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰਹੀ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਲਈ ਨਿਯੰਤਰਣ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਦਈ ਫਰਮ ਨੇ ਮਾਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਸੀ। ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹਨਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮੁਦਈ ਫਰਮ ਨੂੰ 23 ਜੁਲਾਈ, 1947 ਨੂੰ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦਾ ਪੱਤਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਮਾਲ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਜਾਇਦਾਦ ਆਵਾਜਾਈ ਵਿੱਚ ਗੁੰਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮਾਲ ਖਰੀਦਦਾਰ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੌਜੂਦਾ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਜੇ.

ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਨੁਕਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮਾਲ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਕਦੇ ਵੀ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਗੁੰਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਜੇਕਰ ਸੰਪਤੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਲੰਘ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਮਾਲ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਨਹੀਂ। ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਐਂਟਰੀ ਫਰਮ ਪਹਾੜੀਆ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ
ਮਲ-ਰਾਮ

ਮੁਦਈ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਫਰਮ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਹਲ ਦੀਆਂ ਇਹ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦਰਸਾਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਬਿਰਧੀ ਚੰਦ ਰੁਪਏ-141 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਪੈਂਡ ਸਾਬਕਾ ਦਿੱਲੀ ਗੋਦਾਮ 'ਤੇ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦੀ ਵਲੈਤੀ ਕੁਆਲਿਟੀ ਦੇ ਵ੍ਹਾਈਟ ਪੈਪਰ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਗੱਠਾਂ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨੀਆਂ ਸਨ। ਜੈਨ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਵੀ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਤਿੰਨ ਗੱਠਾਂ ਜਾਂ ਤਾਂ 28×34 ਜਾਂ 26×28 ਆਕਾਰ ਦੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਵਜ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅਨੁਸਾਰੀ ਤਬਦੀਲੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ, ਇਸ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਮਾਲ ਕਿਵੇਂ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਾਂ ਮਾਲ ਵਿੱਚ ਸੰਪਤੀ ਕਦੋਂ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਬੱਸ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਗੋਦਾਮ ਵਿਚ ਮਾਲ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਪੱਖਾਂ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਘੱਟ ਜਾਂ ਘੱਟ ਤਕਨੀਕੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਕੁਝ ਨਿਯਮ ਅਪਣਾਏ। ਇਹ ਨਿਯਮ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਐਕਟ, 1930 ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਮਾਲ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 18 ਤੋਂ 25 ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਇਹ ਨਿਯਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਕਦੋਂ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ। ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਮਾਲ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ. ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰੇ ਨਿਯਮ ਸਿਰਫ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਨਿਯਮ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫਿਰ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਕਰੀ ਅਣਪਛਾਤੇ ਮਾਲ ਦੀ ਸੀ। ਅਕਾਰ ਅਤੇ ਵਜ਼ਨ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਆਕਾਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਖਾਸ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਇਹ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ (ਸਾਮਾਨ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(14) ਰਾਹੀਂ)। ਜਦੋਂ ਅਣਪਛਾਤੇ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਜੇਕਰ ਧਿਰਾਂ ਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਸਾਮਾਨ ਨੂੰ ਕੁਝ ਖਾਸ ਵੱਡੇ ਸਟਾਕ ਤੋਂ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਤਾਂ ਮਾਲ ਦੀ ਕੋਈ ਪਛਾਣ ਨਹੀਂ ਹੈ

ਦੇ ਵਿਛੋੜੇ 'ਤੇ ਪਤਾ ਲੱਗਣ ਤੱਕ ਮਾਲ ਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਵਿਛੋੜਾ ਸਹਾਏ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਸ਼੍ਰੀ ਡੀ.ਐਨ. ਅਵਸਥੀ ਵੀ. ਬਿਰਧੀ ਚੰਦ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ 23 ਜੁਲਾਈ, 1947 ਨੂੰ ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੇ ਪੱਤਰ, ਜੈਨ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਤਿੰਨ ਗੰਢਾਂ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 23(1) ਵਿੱਚ ਜੇ. ਡਾਊਨ ਅਨੁਸਾਰ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਅਤੇ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਉਸਨੇ "ਵੋਹੀ ਤੇਨ ਗੰਥੋਂ ਰਾਵਣਾ ਕਰ ਦੇਵੇਨ" ਸ਼ਬਦਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਬਹਿਸ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਨਾਲ ਹੋਈ। ਆਦਰ ਦੇ ਨਾਲ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ। ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਮਾਨ ਦੇ ਵਰਣਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ, ਅਰਥਾਤ ਆਕਾਰ 28 × 34 ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਗੱਠਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਫਰਮ ਨੇ ਇਹ ਪੱਤਰ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੇ ਪੱਤਰ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਦੋ ਆਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਇੱਕ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ ਪਰ ਇਹ ਕਿ ਸਾਈਜ਼ 26×28 ਸਟਾਕ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਆਕਾਰ 28×34 ਅਜੇ ਵੀ ਉਪਲਬਧ ਸੀ। ਵਿਕਰੇਤਾ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਸਮੇਂ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਸਮਾਨ ਤਾਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਨੇ ਗੱਠਾਂ 'ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਲਾਇਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੰਢਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਵਿਛੋੜਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੇ ਸੁਝਾਅ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਵਿੱਚ 28 × 34 ਆਕਾਰ ਦੀਆਂ ਤਿੰਨ ਗੱਠਾਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝੌਤਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਮਾਲ ਵਿਚ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮਾਲ ਦੀ ਵਿਅਕਤੀਗਤਤਾ ਅਤੇ ਪਛਾਣ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਪੱਤਰ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਲਈ 28×34 ਸਾਈਜ਼ ਦੀਆਂ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤਿੰਨ ਗੱਠਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਨਿਯੋਜਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 23(1) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਸਨ।

ਹੁਣ, ਗੈਰ-ਯਕੀਨੀ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਨਿਯੋਜਨ ਇੱਕ ਡਿਲੀਵਰੀਯੋਗ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਲਈ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

ਵਿਕਰੇਤਾ ਜਾਂ ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਲਈ ਦੂਜੀ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਭੇਜੀ ਗਈ ਐਕਸਪ੍ਰੈਸ ਜਾਂ ਅਪ੍ਰਤੱਖ ਫਰਮ ਪਹਾੜੀਆ (ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 23(1) ਦੁਆਰਾ)। ਇਹ ਵਿਨਿਯਮ ਅਕਸਰ ਮੈਰੇ ਮਲ-ਰਾਮ ਸਹਾਇ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਦੀ ਡਿਲਿਵਰੀ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖਰਾ ਅਤੇ ਵੱਖਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਬਿਰਧੀ ਚੰਦ ਬਨਾਮ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਉਪਯੁਕਤ ਹੋਣ ਦਾ ਸਬੂਤ- ਜੈਨ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਮਾਲ ਦੀ ਅਸਲ ਜਾਂ ਰਚਨਾਤਮਕ ਡਿਲਿਵਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। . ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ ਖਰੀਦਦਾਰ ਸਾਬਕਾ ਦਿੱਲੀ ਗੋਦਾਮ ਨੂੰ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਯੋਗ ਸੀ। ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੇ 26 ਜੁਲਾਈ 1947 ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮਾਲ ਰੇਲਗੱਡੀ ਰਾਹੀਂ ਬੁੱਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਲੋੜ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਮਾਲ ਲਾਰੀ ਰਾਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੁਝ ਪੁੱਛ-ਪੜਤਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੇ 31 ਜੁਲਾਈ, 1947 ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਮਾਲ ਗੱਡੀ ਰਾਹੀਂ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਲਾਰੀ ਰਾਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਠੇਕੇ ਦਾ ਸਾਮਾਨ ਲਾਰੀ ਰਾਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਗੋਦਾਮ ਵਿੱਚੋਂ ਮਾਲ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਦਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਰੀ ਵਿੱਚ ਲੈ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਯੋਜਨ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਸਟਾਕ ਵਿੱਚੋਂ ਗੰਢਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਗੋਦਾਮ ਤੋਂ ਮਾਲ ਦੀ ਡਿਲਿਵਰੀ ਲੈਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਾਰੀ ਰਾਹੀਂ ਜਲੰਧਰ ਭੇਜਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਤਾਂ ਉਹ ਜਾਣਦਾ ਸੀ ਕਿ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਠਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਗੋ-ਡਾਉਨ ਵਿੱਚ ਸਟਾਕ ਕਰੋ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜੋ। ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਗੋਦਾਮ ਵਿੱਚੋਂ ਮਾਲ ਨੂੰ ਹਟਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਠੇਕੇ ਲਈ ਮਾਲ ਦੀ ਬੇਲੋੜੀ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਨੇ ਗੱਠਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲਿਆ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਹੁੰਦੀ। ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਮਾਲ ਗੋਦਾਮ ਛੱਡਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਸ਼ਟ ਹੋ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਖਰੀਦਦਾਰ ਦਾ ਮਾਲ ਨਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਣਾ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਦਾ ਮਾਲ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਚਰਚਾ ਵਿਲਿਸਟਨ ਆਨ ਸੇਲਜ਼ ਆਨ ਸੇਲਜ਼ ਨੇ ਜਿਲਦ II, ਪੰਨਾ 77 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਨਿਯਮ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ:--

"ਜੇਕਰ 100 ਬੈਰਲ ਆਟਾ, ਇੱਕ ਪੈਂਤੜੇ ਤੋਂ ਆਰਡਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ 100 ਬੈਰਲ ਵੱਖਰਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਮਾਲ ਲੈ ਜਾਵੇਗਾ।

ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਆਪਣੇ ਟਰੱਕਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਾਂ ਹੋਰ, ਇਸ ਮਕਸਦ ਲਈ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲਏ ਗਏ, ਕੈਰੀਅਰ ਦੇ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ, ਜਿੱਥੋਂ ਉਹ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਜਾਣੇ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖਰੀਦਦਾਰ ਜਾਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿਧੀ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਜਦੋਂ ਬੈਰਲਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਜਦੋਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਟਰੱਕਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਨਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਕੈਰੀਅਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ? ਕਈ ਵਾਰ ਕਾਰਨ ਇਹ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕੈਰੀਅਰ ਨੂੰ ਡਿਲੀਵਰੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਇਹ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਪਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਸਰਦਾਰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਮਾਲ ਅਜੇ ਵੀ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੇ ਨਿਵੇਕਲੇ ਕਬਜ਼ੇ ਅਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਅਸਲ ਜਵਾਬ ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੁਆਰਾ ਵਸਤੂਆਂ ਲਈ ਕਈ ਚੀਜ਼ਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਹਨ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਅੰਤਮ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਵਿਨਿਯਮ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ। "

ਇਸ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੇ ਉਹ ਸਭ ਕੁਝ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਰਨਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਹ ਇਹ ਤਿੰਨ ਗੱਠਾਂ ਆਪਣੇ ਗੋਦਾਮ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢ ਕੇ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕੰਪਨੀ ਕੋਲ ਜਲੰਧਰ ਲਿਜਾਣ ਲਈ ਲੈ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਗਈ ਮਾਲ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ। ਜਦੋਂ ਮਾਲ ਮੋਟਰ ਸਟੈਂਡ 'ਤੇ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਖਰੀਦਦਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਸਾਮਾਨ ਦੀ ਕੀਮਤ ਪੁਰਾਪਤ ਹੋਣ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਡਿਲੀਵਰ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਸੀ। ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਬਲੌਕਸਮ ਬਨਾਮ ਸੈਂਡਰਜ਼ (1) ਵਿੱਚ ਬੇਲੇ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ 1825 ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਵੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਠੇਕੇ ਦਾ ਸਾਮਾਨ ਲਾਰੀ ਰਾਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਲਈ ਮਾਲ ਦੀ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਸੀ ਪਰ ਉਸਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਇਸ 'ਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

(1) (1825) 4 ਬਿ: ਅਤੇ ਸੀ. 941

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਿੰਨ ਗੱਠਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰੋਪਰਾਈਸ਼ਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਜੋ ਮਾਲਾ ਲਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਜਲੰਦੂਰ ਨੂੰ ਭੇਜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 23(2) ਬਿਰਧੀ ਚੰਦ ਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਲਈ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੁਆਰਾ ਮਾਲ ਕਿਸੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਵਿੱਚ ਜੁਲਨ-ਜੈਨ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ .

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਮਾਲ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੁਆਰਾ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕੰਪਨੀ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਰਸੀਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਮਾਲ ਨੂੰ ਜਲੰਧਰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਮਤ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਨਿਯੋਜਨ ਸ਼ਰਤ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਲ ਵਿਚਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੀਮਤ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਪੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ. ਮਾਲ ਕਦੇ ਵੀ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤਰਕ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦਾ ਮਾਲ ਟਰਾਂਜ਼ਿਟ ਵਿੱਚ ਗੁਆਚ ਗਿਆ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਖਰੀਦਦਾਰ ਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਮੰਤਵ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25(1) 'ਤੇ ਨਿਰਭਰਤਾ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ ਜੋ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਮੁਦਈ (ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ) ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਗੰਢਾਂ ਗੋਦਾਮ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਤਾਂ ਮਾਲ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਲਈ ਮੁਨਾਸਿਬ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਲ ਦੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਵੰਡ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਅੱਗੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਰਸੀਦ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਲੈ ਕੇ ਮੁਦਈ ਫਰਮ ਮਾਲ ਦੀ ਭੌਤਿਕ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਸਿਰਫ ਸੈਕਸ਼ਨ 46 ਅਤੇ 47 ਮਾਲ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ।

ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਸ਼੍ਰੀ ਹਰਬੰਸ ਲਾਲ ਸਰੀਨ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 (1) ਦਾ ਗਠਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸਖਤ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਮਾਲ ਕਿਸੇ ਕੈਰੀਅਰ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਬੇਲੀ ਰਾਹੀਂ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਡਿਲੀਵਰੀ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਕੋਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਤਦ ਤੱਕ ਮਾਲ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਹੁੰਦੀ ਹੈ

ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੀਮਤ ਅਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ।

ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਤਨਖਾਹ ਦੀ ਸ਼ਰਤ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿਣ-

ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ, 25(1) ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਦੋਂ ਵੀ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਮਾਲ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਤੱਕ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਮਾਲ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਉਸਾਰੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹਾਂ, ਮਾਲ ਵਿਚਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀ ਜੇਕਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਮਾਲ ਦੀ ਨਿਯੰਤਰਣ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਰਾਖਵਾਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੁਝ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਧਿਰਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਨਿਯੋਜਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਮਾਲ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਤਦ ਤੱਕ ਅਜਿਹਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਵਿਕਰੇਤਾ ਮਾਲ ਦਾ ਮਾਲਕ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਠੇਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 25(2) ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮਾਲ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੁਆਰਾ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਨਿਯਤ ਸਿਰਫ ਸ਼ਰਤ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਵਿਕਰੇਤਾ ਮਾਲ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਭੇਜਣ ਵੇਲੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਰੱਖਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਬੈਂਜਾਮਿਨ ਦੁਆਰਾ ਸਫ਼ਾ 384 (ਅੱਠਵੇਂ ਸੰਸਕਰਣ) 'ਤੇ ਨਿੱਜੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਾਰੇ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਸਾਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: -

"ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕਿ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਰਾਖਵਾਂ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਲੇਡਿੰਗ ਦਾ ਬਿੱਲ ਉਸ ਦੇ ਆਰਡਰ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਏਜੰਟ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਸਬੂਤ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਉਹ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦਾ ਸੀ; ਅਤੇ ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਇਰਾਦਾ ਕੀ ਸੀ।

ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਰਿਪੋਰਟਾਂ

ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਵਿਕਰੇਤਾ ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ 'ਤੇ ਲਾਡ-ਫਰਮ ਪਹਾੜੀਆ ਦਾ ਬਿੱਲ ਰੱਖਦਾ ਹੈ, ਸਿਰਫ ਕੀਮਤ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਦੇ ਅਧੀਨ, ਇਹ ਦਰਸਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸਿਰਫ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣਾ ਹੈ।"

ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਵਿਕਰੇਤਾ ਕਦੇ ਵੀ ਬਿਸ਼ਨ ਨਰਾਇਣ, ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਮਾਲ ਉਸਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸੀ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਲ ਅਜੇ ਵੀ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਵਿਕਰੇਤਾ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਅਸਲ ਕਬਜ਼ੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਸਿਰਲੇਖ 'ਤੇ ਅਤੇ ਇਹ ਉਦੋਂ ਹੀ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮਾਲ ਵਿਚਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਖਰੀਦਦਾਰ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਵਿਕਰੇਤਾ ਕਦੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਮਾਲ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕੰਪਨੀ ਤੋਂ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਰਸੀਦ ਲਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਇਹ ਦੱਸ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸੰਪਤੀ ਰੱਖੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਗੋਦਾਮ ਵਿੱਚੋਂ ਗੰਢਾਂ ਬਾਹਰ ਭੇਜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਤਾਂ ਮਾਲ ਲੰਘ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਵਿਚਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਰਸੀਦ ਲੈ ਕੇ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸੀ, ਸਿਰਫ ਮਾਲ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਪਾਰਚਿਮ (1) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹਾਂ; ਜਿਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸਮਾਨ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕਾਊਂਸਲ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ: -

"ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਸਾਰੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸੀ ਕਿ ਮਾਲ ਵਿਚਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਸ਼ਿਪਮੈਂਟ 'ਤੇ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਖਰੀਦਦਾਰ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ।

(1) (1913) ਏ.ਸੀ. 157

ਪੰਜਾਬ ਸੀਰੀਜ਼

ਖਰੀਦ ਮੁੱਲ ਦੀ ਨਿਯਤ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਅਸਲ ਭੁਗਤਾਨ ਹੋਣ ਤੱਕ, ਮਾਲ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ, ਜਾਂ ਮਾਲ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬਿੱਲਾਂ ਦਾ। ਲੇਡਿੰਗ ਦੇ ਬਿੱਲਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਦੇ ਅਪਵਾਦ ਦੇ ਨਾਲ, ਹਰ ਚੀਜ਼ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ।"

ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿਚ ਵੀ ਸਾਰੇ ਹਾਲਾਤ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਹਨ ਕਿ ਮਾਲ ਵਿਚਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕੰਪਨੀ ਤੋਂ ਲਈ ਗਈ ਰਸੀਦ ਨੂੰ ਮਾਲ ਦੀ ਕੀਮਤ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਡਿਲੀਵਰੀ ਲਈ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੇ ਡਿਫਾਲਟ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੀ ਇਸਨੂੰ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ। ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਇਕ ਪੱਤਰ ਵੀ ਭੇਜ ਕੇ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮਾਲ ਪਰਭਾਤ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਕੰਪਨੀ ਤੋਂ ਰਸੀਦ ਪੰਜਾਬ ਨੈਸ਼ਨਲ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਕੀਮਤ ਅਦਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਡਿਲੀਵਰੀ ਲੈਣ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਮਾਲ ਦੀ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਵਿਕਰੇਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਖਾਤੇ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਐਂਟਰੀ ਕੀਤੀ ਜੋ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਾਲ ਦੀ ਕੀਮਤ ਖਰੀਦਦਾਰ ਤੋਂ ਬਣਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦਾ ਆਚਰਣ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਨੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਜੋ ਬਚਿਆ ਸੀ ਉਹ ਖਰੀਦਦਾਰ ਤੋਂ ਮਾਲ ਦੀ ਕੀਮਤ ਵਸੂਲਣ ਲਈ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿਚ ਅਟੱਲ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਲ ਵਿਚਲੀ ਜਾਇਦਾਦ ਖਰੀਦਦਾਰ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਗਈ ਜਦੋਂ ਉਹ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਰਸੀਦ ਵੇਚਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਡਿਲੀਵਰ ਹੋਣ ਯੋਗ ਸੀ, ਸਿਰਫ ਵਿਕਰੇਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੀ ਹੈ। ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇਸ ਦਿਰਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖਰੀਦਦਾਰ ਦਾ ਮਾਲ ਆਵਾਜਾਈ ਵਿੱਚ ਗੁਆਚ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਵੇਚਣ ਵਾਲਾ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਮੈਂ ਇਹ ਕਹਿ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਾਡੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਫੈਸਲੇ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਸੁਲ੍ਹਾ ਕਰਨਾ ਆਸਾਨ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਮੈਂ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਵਾਲ-ਫਰਮ ਪਹਾੜੀਆਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਪੱਖਾਂ ਦੇ ਇਰਾਦੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਹਾਰ ਤੋਂ ਬਿਰਧੀ ਚੰਦ ਵੀ. ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੈਂ ਜੈਨ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਦੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹਾਂ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸਹੀ ਹੈ।

ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਇਹ ਅਪੀਲ ਅਸਫਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਮੈਂ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਪਣੇ ਖਰਚੇ ਆਪ ਹੀ ਚੁੱਕਣਗੀਆਂ।

BHAHDARI, C. ਜੇ.-ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Name of Translator: Sh. Harminder Singh